

Sygn. akt I C 320/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Barbara Rączka - Sekścińska Protokolant staż Ewa Krasuska

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2013r. w Gdańsku

sprawy z powództwa H. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej(...) w G.

o zapłatę

I Oddala powództwo,

II Zasądza od powódki H. K. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. kwotę 1.017 zł (jeden tysiąc siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pozostałej części nie obciąża powódki tymi kosztami.

UZASADNIENIE

Powódka H. K. wniosła pozew przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. o zapłatę kwoty 2.578.227 zł z ustawowymi odsetkami od daty wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż łączyła ją z (...) Centralą (...) umowa zlecenia, na podstawie której, powódka wraz z mężem prowadzili w lokalu przy ul. (...) w G. sklep drogerijny, uiszczając, zgodnie z umową, kwotę 19.425 zł miesięcznie tytułem spłaty kredytu inwestycyjnego. Lokal przy ul. (...) stanowił własność Spółdzielni Mieszkaniowej (...), zaś (...) Centrala (...) posiadała zawartą umowę najmu lokalu, na podstawie której, zobowiązała się do spłacania kredytu inwestycyjnego w wysokości 19.425 zł miesięcznie. Żądana przez powódkę kwota, stanowi koszt kredytu inwestycyjnego, związanego z wybudowaniem lokalu użytkowego, położonego przy ul. (...) w G. wraz z należnymi odsetkami. Kwota ta została przez powódkę wpłacona, w latach 1989 - 1991, na rzecz (...) Centrali (...), która następnie przekazała ją, jako spłatę kredytu inwestycyjnego, pozwanej Spółdzielni. W ocenie powódki, Spółdzielnia (...) wzbogaciła się jej kosztem, przywłaszczając pieniądze powódki, przekazane przez (...) Centralę (...). Powódka wskazała też, iż wytoczyła wcześniej powództwo przeciwko pozwanemu o nakazanie złożenia oświadczenia woli.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia powódki wskazując, iż wierzytelność powódki stała się wymagalna ponad 20 lat temu, a zatem dopuszczalny termin do skutecznego dochodzenia roszczenia upłynął. Pozwana zakwestionowała także wysokość wierzytelności powódki. Podkreśliła też, że zarówno świadczenia pieniężne spełnianie przez powódkę na rzecz (...) Centrali (...), jak i następnie przekazywane pozwanemu, znajdowały oparcie w umowach stron. Pozwana podkreśliła, że współpraca gospodarcza powódki z (...) Centralą (...) była niezależna od umowy zawartej pomiędzy pozwaną, a (...) Centralą (...). Dla pozwanej partnerem handlowym była (...) Centrala (...). Od powódki pozwana nie otrzymała zaś żadnych świadczeń, zaś wszelkie płatności powódki wpływały na rzecz (...) Centrali (...) i wynikały z ich wzajemnych uzgodnień.

W piśmie z dnia 26 listopada 2013 roku powódka sprecyzowała żądanie pozwu, wnosząc o zasądzenie od pozwanej kwoty 510.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13.07.2006 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Spółdzielnia Mieszkaniowa (...)w G. jest właścicielem lokalu użytkowego mieszczącego się w pawilonie handlowo - usługowym (...), przy ul. (...)w G.. W celu wybudowania pawilonu handlowego Spółdzielnia zaciągnęła kredyt inwestycyjny.

okoliczność bezsporna

W dniu 4 stycznia 1988 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...)w G. zawarła z (...) Centralą (...) w G. umowę najmu lokalu użytkowego położonego przy ul. (...) w G.. Na mocy umowy, najemca zobowiązał się do opłacania czynszu i świadczeń związanych z użytkowaniem lokalu. Do stałych opłat miesięcznych, obok opłat eksploatacyjnych, dostaw wody czy opłaty za centralne ogrzewanie, zaliczała się spłata kredytu inwestycyjnego w kwocie 19.425 zł.

dowód: umowa nr (...)k. 14-17

W dniu 1 września 1989 roku (...) Centrala (...) w G. zawarła z H. K. i A. K. umowę o prowadzenie placówki na warunkach zlecenia. Na mocy umowy, H. i A. K. mieli prowadzić w lokalu, położonym przy ul. (...)w G. działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży artykułów gospodarstwa domowego, chemii i kosmetyków. Agenci zobowiązali się wpłacać, co miesiąc, na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność w wysokości 7.782 % od obrotu, nie mniej niż 544.700 zł. Na kwotę tą, poza czynszem i opłatami eksploatacyjnymi składała się kwota 19.425 zł kosztów kredytu inwestycyjnego.

dowód: umowa nr (...) k. 5-12, kalkulacja finansowa k. 13

Wszystkie wpłaty tytułem spłaty kredytu inwestycyjnego, w łącznej kwocie 18.715.886 zł (kwota przed denominacją), zostały uiszczone przez H. i A. K., na rzecz (...) Przedsiębiorstwa (...) w G.. Wpłaty dokonywane były w okresie od września 1989 roku do stycznia 1991 roku.

dowód: dowody wpłaty k. 22, zaświadczenie k. 24

Z dniem 31 sierpnia 1991 roku uległa rozwiązaniu umowa łącząca (...) Centralę (...) z H. i A. K.. W dniu 2 października 1991 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w G. zawarła z H. i A. K. umowę najmu lokalu użytkowego położonego przy ul. (...)w G.. H. K. prowadzi działalność gospodarczą, w przedmiotowym lokalu, do dnia dzisiejszego.

dowód: umowa nr (...) k. 18-21, przesłuchanie powódki k. 148

H. K. wniosła pozew przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. o nakazanie złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu prawa własności lokalu położonego przy ul. (...) w G.. Wyrokiem z dnia 3 marca 2009 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił powództwo. Powódka wniosła także pozew o przyjęcie w poczet członków Spółdzielni, ale jej powództwo zostało oddalone.

dowód: wyrok w sprawie I C 1432/08 k. 25, przesłuchanie powódki k. 148

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dokumentów dołączonych do akt niniejszej sprawy, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony postępowania, jak i nie budziła wątpliwości Sądu. Sąd dał także wiarę zeznaniom powódki H. K.. Wobec ich treści, jak i oceny prawnej roszczenia powódki, nie miały one zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Podkreślić należy, iż stan faktyczny niniejszej sprawy pozostawał bezsporny. Żadna ze stron nie kwestionowała bowiem okoliczności łączącego strony stosunku prawnego, jak i stosunku łączącego powódkę z (...) Centralą (...). W świetle okoliczności podnoszonych przez strony, w pierwszej kolejności należało rozważyć podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia powódki.

Powódka w niniejszej sprawie domagała się zwrotu, ostatecznie sprecyzowanej kwoty 510.000 zł, o którą miała bezpodstawnie wzbogacić się pozwana. Powódka wskazała, iż ostateczna spłata kredytu, z którym wiąże dochodzone roszczenie, miała miejsce 4 stycznia 1991 roku. Powódka jako termin wymagalności roszczenia przyjęła daty poszczególnych wpłat na poczet kredytu, które miały miejsce od września 1989 roku do stycznia 1991 roku. Podkreślić zatem należy, że roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, z którym występuje przedsiębiorca, podlega trzyletniemu przedawnieniu przewidzianemu w art. 118 k.c., jeżeli powstaje ono w związku z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością gospodarczą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2003 roku, V CK 24/02). Treść art. 118 k.c., a w szczególności sformułowanie "roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej" nie upoważnia do przyjęcia tezy, że przepis ten w części przewidującej trzyletnie przedawnienie roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej ma zastosowanie tylko w stosunkach między przedsiębiorcami. Zróżnicowanie terminów przedawnienia określonych w art. 118 k.c. nie zależy ani od charakteru podmiotu, któremu roszczenie przysługuje, ani od charakteru rozstrzyganej sprawy (cywilna "zwykła" czy gospodarcza), a wyłącznie od rodzaju roszczenia kwalifikowanego z punktu widzenia jego związku z określonym rodzajem działalności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1998 r., III CKN 9/98, nie publ. oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CZP 63/01, OSNC 2002, nr 9, poz. 106). Jeśli zatem określony podmiot występuje z roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej, to roszczenie to podlega trzyletniemu przedawnieniu.

W świetle powyższego wskazać należy, iż roszczenie powódki związane jest z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą - prowadzeniem sklepu drogerijnego, zaś uiszczanie kwot, których w niniejszym postępowaniu domaga się powódka, wynikało z umowy o prowadzenie placówki na warunkach zlecenia, zawartej w dniu 1.09.1989 roku, z (...) Centralą (...) w G.. Niewątpliwie zatem roszczenie powódki wynika z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, a zatem podlega trzyletniemu terminowi przedawnienia, a zatem roszczenie uległo przedawnieniu, najpóźniej w lutym 1994 roku. Wskazać także należy, iż nawet w sytuacji, w której roszczenie powódki nie byłoby związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to również, dziesięcioletni termin przedawnienia roszczeń majątkowych, upłynął. Nie budzi bowiem wątpliwości Sądu, iż wobec braku przepisów regulujących odmiennie okresy przedawnienia w przypadku instytucji bezpodstawnego wzbogacenia, to do roszczeń z tego tytułu, mają zastosowanie ogólne terminy przedawnienia.

Odnosząc się zaś do zarzutów pełnomocnika powódki wskazać należy, iż wniesienie przez powódkę pozwu o przyjęcie w poczet członków Spółdzielni oraz pozwu o nakazanie złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu prawa własności, nie przerwało biegu przedawnienia w niniejszej sprawie. Po pierwsze dlatego, że czynności te zostały przez powódkę podjęte po 2001 roku, a zatem po maksymalnym 10 letnim terminie, w jakim roszczenie powódki mogło ulec przedawnieniu, jak również dlatego, że czynność przerywająca bieg terminu przedawnienia musi być podjęta w celu dochodzenia danego, konkretnego roszczenia. Podejmowana czynność przerywa jedynie bieg przedawnienia w odniesieniu do roszczenia, którego czynność dotyczy nie zaś w stosunku do pozostałych roszczeń wynikających z danego stosunku prawnego (por. wyr. SA w Katowicach z dnia 28 września 2005 r., I ACa 630/05, Lex nr 164619). Nie sposób zatem uznać by wniesienie pozwu o przyjęcie w poczet członków Spółdzielni czy też nakazanie złożenia oświadczenia woli miało wpływ na bieg terminu przedawnienia w niniejszej sprawie.

Wskazać także należy, że powódka nie posiada legitymacji do występowania przeciwko pozwanemu. H. i A. K. zawarli bowiem umowę o prowadzenie placówki z (...) Centralą (...) w G., mocą której uiszczali na jej rzecz wynagrodzenie zryczałtowane, w tym kwotę 19.425 zł kosztów kredytu inwestycyjnego. Wszystkie wpłacane raty uiszczane były wyłącznie na rzecz (...) Centrali (...). Powódkę łączył zatem stosunek prawny z (...) Centralą (...), nie zaś z pozwaną Spółdzielnią. W niniejszej sprawie występują dwa niezależne stosunki prawne - pomiędzy Spółdzielnią Mieszkaniową

(...), a (...) Centralą (...), uregulowany umową z 04.01.1988 roku oraz pomiędzy H. i A. K., a (...) Centralą (...), uregulowany umowa z 01.09.1989 r. Powódka niesłusznie łączy oba stosunki prawne. Fakt, iż (...) Centrala (...) przekazywała wpłacone kwoty na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) nie wpływa na przejście roszczenia na rzecz powódki. Pomiedzy powyższymi podmiotami nie występuje bowiem następstwo prawne, umożliwiające powódce występowanie przeciwko pozwanemu.

W kontekście powyższego, odnosząc się do zarzutu strony pozwanej, nie sposób uznać, iż powódka pokryła koszty budowy lokalu, w rozumieniu przepisu art. 39 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. O pokryciu kosztów budowy lokalu w pełni można mówić wówczas, gdy strona umowy wpłaci do Spółdzielni całość kosztów, jakie ta poniosła w związku z budową lokalu albo ponieśli je jego poprzednicy prawni. W świetle braku następstwa prawnego, jak i uiszczenia wszelkich kwot wyłącznie na rzecz (...) Centrali (...), nie zaś Spółdzielni Mieszkaniowej (...), zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie. Dodać należy, iż w trybie cytowanego przepisu uprawniony może domagać się jedynie przeniesienia własności lokalu, a nie zwrotu środków wpłaconych na budowę lokalu.

Powódka powołała się także na fakt, iż podnoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia jest sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Jak podkreśla się jednak w orzecznictwie powoływane się na naruszenie zasad współżycia społecznego wymaga wskazania, jaka konkretnie zasada została naruszona, oraz wskazania pełnej treści powoływanej zasady (por. wyr. SN z dnia 14 października 1998 r., II CKN 928/97, OSNC 1999, nr 4, poz. 75). W praktyce stosowania prawa następuje zatem sprecyzowanie treści zasad współżycia społecznego. Powódka w niniejszej sprawie nie wskazała konkretnie jaka zasada została naruszona, ograniczając się do lakonicznego wskazania na sprzeczność zarzutu przedawnienia z zasadami współżycia społecznego. Jedynie na marginesie wskazać należy, że powódka wniosła pozew ponad 10 lat po upływie terminu przedawnienia, wskazywane zatem, iż podnoszony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia jest niezgodny z zasadami współżycia społecznego, jest w ocenie Sądu całkowicie niezasadny.

Mając powyższe na uwadze należało oddalić powództwo jako niezasadne, o czym Sąd orzekł w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego w części przekraczającej kwotę 1.017 zł mając na uwadze subiektywne przekonanie powódki o zasadności dochodzonego roszczenia, nieskomplikowany charakter sprawy jak i fakt, iż w sprawie odbyła się jedynie jedna rozprawa.